בס"ד

קרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

493 | פרשת חיי שרה | כ"ז חשון תשפ"ז

לימוד היומי דקהילתינו

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ג	השתפכות הנפש	שולחן ערוך חושן משפט
שבת	כ"ז	עא.	לח	חזרה	רלא רלב	ש"ע: א-ב:
א	כ"ח	עא:	לט	קפא:	רלג רלד	ש"ע: ג-ד
ב	כ"ט	עב.	מ	קפב.	רלה רלו	ש"ע: ה-ו
ג	ל'	עב:	מא	קפב:	רלו רלח	שע-א: ז-א
ד	א'	עג.	מב	קפג.	רלט רמ	שע"א: ב-ג:
ה	ב'	עג:	מג	קפג:	רמא רמב	שע"א-ב: ד-א:
ו	ג'	עד.	מד	חזרה	רמג רמד	שע"ב: ב-ג:

דבר המערכת

יש שכבר נמאס להם אפילו לשמוע שוב על כך, יש שכבר התאבנו והורגלו וממשיכים בסדר יומם בלי לשים לב, אבל יש אחד ומיוחד שלא שכח ולא הורגל. בכל לילה ולילה הוא שואג וזועק כביכול על כך כארי, כך מגלים לנו חז"ל הקדושים (ברכות ג.): **"שלוש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי, ואומר: אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם".**

אלפי לילות, ושום דבר לא מתרגל, המציאות הזאת חייבת להשתנות, זהו עם ה' ובית ה', ואין מציאות כזאת להסכים עם רמיסת חמדת שעשועיו שעבורם ברא וברוא את העולם.

ואם הלב מתאבן ונאטם, ורק כאשר כבר גם חתן נלקח לבור הכלא באמצע ימי שמחתו מתעוררים קמעא, עלינו להידבק בדרכו של רבי נתן, שלימד אותנו להפוך ירידה ואטימות זו עצמה לצעקה, וכפי שמשתפך בתפילותיו (ליקוטי תפלות, ח"א קמד) "אחר שיצאה הגזירה ליקח בני ישראל לחיל למלחמה, וכבר נתקיימה הגזירה רעה ונתפסו כמה נפשות ישראל ונמסרו בידיהם כתוא מכמר", והוא צועק לה' יתברך: "אוי ומר לי כשאיני מרגיש בלבי כלל צרות ישראל, כי אני רואה ריחוקי ממך כל כך וקשיות לבי ובלבול דעתי עד שאיני מרגיש בלבי צרות ישראל מרות וקשות וגדולות כאלה, אשר **היה ראוי שיהיו נמאסים כל התאוות וכל עסקי עולם הזה לגמרי אם היינו מרגישים הצרות בלבנו היטב**, אוי אוי, היכן אני בעולם. אוי אוי לנו, מה שהגיע לנו בימינו".

לא מסכימים עם הקיפאון, לא נמשכים אחר לב האבן, אלא צועקים על זה בעצמו ועל הגזרות כולן, עד אשר נתבשר מהרה על ביטול כל הגזירות והתגלות מלכות ה' בשמחה ובטוב לבב.

העזרכים

פניני אור
אמרות טהורות מרביה"ק ותלמידיו

שָׁמַעְתִּי בִּשְׁמוֹ שֶׁאָמַר: כְּשֶׁמְּקָרְבִים לַצַּדִּיק הָאֱמֶת טוֹעֲמִים טַעַם גַּן עֵדֶן. כִּי אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק ב' קסו:) שֶׁהַצַּדִּיק הוּא גַּנָּא דְּגִינְתָּא.

(שיחות הר"ן)

וַעֲשֵׂה חֶסֶד

עיניו אורו מעט, שנים ארוכות שהוא חש עצמו מנוצח במלחמת היצר, עליות וירידות חדות, נפילות ומכות, כשלונות ותהפוכות. אך הדברים שלמד עתה נסכו בו חיזוק: "צריך כל אדם אפילו במדרגתו השפלה לידע ולהאמין שבוודאי הוא מנצח הרבה על ידי כל דיבור ודיבור של שיחה והתבודדות שאומר, כי זהו נצחון נצחי שנשאר לעולמי עד ולנצח נצחים. ואם יהיה חזק בזה שעד שתצא נפשו ממש יעסוק בזה יהיה איך שיהיה ויעבור עליו מה, בוודאי ינצח המלחמה בחסדו הגדול" (השתפכות הנפש, צה). הנה, יש בידו תקוות נצחון. הוא יקח את העצה הזאת של התבודדות ויתחדש בה, לשפוך שיחו ולדבר דבריו לפני ה'.

אך מה עמוק היה כאבו, זה כבר היום הרביעי שבו מנסה לדבר, ופיו כמו סתום חתום. אין לו דיבורים, כאילם לא יפתח פיו...

למה זה קורה?! מדוע אין ביכולתו לדבר דבר וחצי דבר?!

* * *

בפרשתנו אנו לומדים על אליעזר עבד אברהם שביקש למצוא את הזיווג הנכון ליצחק אבינו, ועשה לעצמו סימן: "והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה, ואמרה שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק". מה יש בסימן זה כדי לברר את זיווגו של יצחק? אלא, שכשיראה שהיא גומלת חסדים, יתברר שהיא אכן מתאימה להמשך בנין כלל ישראל, וכפירוש רש"י שם: "אותה הוכחת - ראויה היא לו, שתהא גומלת חסדים וכדאי להיכנס בביתו של אברהם".

גמילות חסדים אינה רק עוד מצוה בין המצוות, אלא אחד מעמודי העולם (אבות א-ב) ואחד הסימנים המובהקים של בר ישראל, וכפי שחז"ל (יבמות עט.) אומרים: **"שלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנין וגומלי חסדים** ... כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להידבק באומה זו", זו גם הדרך העיקרית להדבק בקדוש ברוך הוא ולהתעלות בקדושה עצומה, וכמו שרבי נתן מבאר (בליקוטי הלכות, חוקות העכו"ם ה"ב): "עיקר הבחירה והנסיון של האדם הוא בכח המדמה, וצריך כל אחד להתגבר לברר כח המדמה, לברר הטוב שבו שיהיה נכלל בקדושה ולהפיל הרע שבו. ועל כן אנו מצווים להתדמות ליוצרנו יתברך, כמו שאמרו רז"ל הדבק במדותיו **מה הוא רחום אף אתה רחום מה הוא חנון אף אתה חנון, כי על ידי שמדמה עצמו במידותיו להשם יתברך על ידי זה זוכה להיכלל באמת בהשם יתברך**, כי הכל תלוי בבירור המדמה שהוא עיקר הנסיון והבחירה".

ורבינו הקדוש מוסיף ומגלה דבר עצום: כל כח הדיבור שהוא יסוד ההבדל שבין אדם לשאר בעלי חיים תלוי בעשיית חסד, ובלא זה מתקלקל כח הדיבור. וכמובא (בליקוטי מוהר"ן תנינא, ב): **"היתרון שיש לאדם על החי הוא הדיבור, שהוא גדר האדם. והוא בחינת צדקה שהוא גומל חסד עם הבריות, שזה גדר האדם שדרכו לגמול חסד**, מה שאין כן החי כו' שעל ידי צדקה נקרא 'אדם', כי הצדקה שמשם הדיבור הוא גדר האדם". וכך גם במקום נוסף (בליקוטי עצות, ערך צדקה - לד): "גדר האדם הוא הדיבור, וזה הדיבור נמשך מצדקה, כי צדקה וחסד הוא עיקר גדר האדם, כי גדר האדם 'מדבר' הוא לגמול חסד עם הבריות, ומי שאינו עושה צדקה וחסד פוגם בהדיבור מאד ואינו בכלל אדם כלל" (ע"פ ליקוטי מוהר"ן סי' רכה).

אכן, יש בידינו כלי קרב מופלא ושעל ידו ניתן לנצח הכל, זהו הדיבור, שרבינו כה הפליג בגודל מעלתו, וגזר אומר: **"שאפילו אם האדם מונח ח"ו בשפל המדרגה מאד במקום שהוא, אף על פי כן על ידי הדיבור יכול להזכיר את עצמו בשם יתברך לעולם.** דהיינו, שאפילו אם הוא במקום שהוא, אם יתחזק גם שם לדבר על כל פנים דבורים קדושים של תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, יכול להזכיר את עצמו בשם יתברך לעולם, אפילו שם במקומות הרחוקים מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטונפים, אפילו אם נפל למקום שנפל רחמנא לצלן, כי הדיבור אינו מניח אותו לשכוח את השם יתברך, והבן הדבר היטב מגודל כח הדיבור, והיא עצה נפלאה ונוראה למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי ח"ו" (שם, דיבור אות יט, ע"פ ליקו"מ ח"א ע"ח).

אולם כל זה מותנה ועומד בעשיית חסד עם הזולת; רק זה נותן את הכח לדיבור, ומעלה את האדם למעלתו להיות מדבר לפני ה'.

אם חז"ל הקדושים הרבו להפליג על מעלת הצדקה וסגולתה וביותר בספרי רבינו הקדוש, הרי שעל אחת כמה וכמה מעלת גמילות חסדים שעולה עליה לאין ערוך, וכמו שאמרו חז"ל (סוכה מט:) והובא בדברי רבינו הקדוש (ספר המידות, צדקה ח"א סג) **"גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה"**, ובהמשך דבריהם בגמרא שם פירטו חז"ל: "בשלשה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה, צדקה בממונו גמילות חסדים בין בגופו בין בממונו, צדקה לעניים גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים, צדקה לחיים גמילות חסדים בין לחיים בין למתים".

לא צריך להיות עשיר כדי לגמול חסד, גם העני ביותר יכול לגמול חסד עם העשיר ביותר, **בכל עת ובכל שעה ניתן לגמול חסד**, על ידי עזרה בגופו או בשאר אופנים, **ובפרט בחסד המופלא של הארת פנים לזולת השרוי במצוקה**, וכמו שאמרו חז"ל (כתובות קיא.) "טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב".

המשך בעמוד ד'

הדל"נ 4:10 • נץ החמה 5:58 • סוזק"ש 7:54
יצא השבת 5:22 • יצאה"ש לר"ת 6:01

לתגובות והערות 3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

שבת מברכים חודש כסלו, חמולד בליל שלישי בשעה 10:27 ו-3 חלקים, ר"ח ביום שלישי ויום רביעי.

להקטין את הצער!

דרכו של היצר הרע, ודרכם של רוב בני העולם ההולכים אחריו, הוא: להגדיל את הצער. ויש לו ליצה"ר הרבה סוגי 'שיחות' ודיבורים, המרבים ומגדילים ומעצימים את הצער.

וכגון: "**מה שדרך העולם לומר בכל שנה ובכל עת שעכשיו אינם עיתים טובות, ובשנים הקודמים היה טוב יותר וכו', כידוע שיחות כאלו בין רוב העולם**" (שיחות הר"ן, שז). ורבינו התנגד לשיחות אלו, ואמר: "הלא אדרבא, השם יתברך מנהיג עתה העולם יפה יותר מקודם! ואמר בזה הלשון: אדרבא דער אייבערשטער פירט היינט שענער די וועלט" (שם).

ומוהרנ"ת מאריך שם בזה הרבה וכותב: "ויש לנו בזה שיחות הרבה, **שכל דיבורים ושיחות כאלו של העולם - הכל הם מן היצר הרע, שמרבה שיחות כאלה להכביד הצער ולהגדיל דאגת הפרנסה**, כאילו עכשיו חס ושלום אפס תקוה. ובאמת הוא שקר וכזב, כי השם יתברך מפרנס ומכלכל העולם תמיד ובכל דור ובכל שנה נמצאים עולים ויורדים" (שם). עיי"ש באריכות נפלאה.

וכן הוא בכל שאר העניינים וההרפתקאות העוברים על האדם במשך ימי חייו - שהבעל דבר מפתה ומסית בכל פעם את האדם שיגדיל את הצער, וימשיך על עצמו מרירות ודאגה ומרה שחורה.

וכל עניינו של רבינו ומוהרנ"ת, הוא ללמד את האדם איך להקטין את הצער, ולקבל במנוחת הנפש את כל מה שעובר עליו.

וכלשונו של מוהרנ"ת במכתבו לבנו [כשעבר עליו צער ומרירות גדול מבנו ובתו שהיו חולים רח"ל]:

"אהובי בני שיחיה, **אם אמנם צערך גדול** ואני מצטער הרבה מייסוריך, השם יתברך ירחם. **עם כל זה אתה מחמיר ביותר, ואתה מגדיל הצער יותר מדאי. וכל דברינו הם לְמַעֵט ולהקטין הצער והצרה ולמצוא הרחבה בתוך הצרה עצמה!** כמו שכתב על פסוק 'בצר הרחבת לי'. ואתה דרכך בכל פעם להגדיל כל מיני צער יותר מדאי. **בפרט שכבר אתה רואה במעט ימיך שעברו עליך, שאי אפשר להימלט מייסורים כמעט בכל יום**, וכמו שאמר רבינו ז"ל בפירוש 'דע שבכל יום צריך שיעבור איזה צער על כל אחד מישראל', וגם מאחרים אתה רואה גודל הפגעים ומיני צער ודאגות ויסורים שעוברים על כל אחד, **על כן אין להגדיל הצער יותר מדאי!** רק אדרבא, להתגבר למצוא הרחבה בתוך הצרה עצמה רחמנא ליצלן, ועל ידי זה דייקא להודות לה' על העבר ולצעוק להבא, שיצילך השם יתברך ברחמיו מכל מיני צער, ויוציאך מצרה לרווחה גמורה, וישלח רפואה שלימה לבנך ובתך מהרה, אמן כן יהי רצון" (עלים לתרופה, מכתב מיום א' בהעלותך תקצ"ז).

יתירה מזו:

לא רק בצרות הפרטיות רח"ל צריך האדם להקטין את הצער ולא להימשך אחריו, אלא אפילו בצרות הכלל, אף שבוודאי צריך להשתתף בצרתם של ישראל ולצעוק ולזעוק מעומק הלב, אעפ"כ גם שם צריכים להיזהר שלא להימשך אחר הצער יותר מדאי.

וכמו שכותב מוהרנ"ת בלבנו, בעת שהיו גזירות קשות על ישראל, ובנו הצטער והתפחד מהם מאד:

"**אם אתה רוצה להשתתף בצרות ישראל, בוודאי יפה לך להתפלל ולצעוק מרה על גזירה זאת, אבל הכל על פי דרכים שלימדנו מורינו הקדוש** ז"ל, דהיינו לייחד שעה ביום לצעוק על צרות נפשו ואז יכלול בתוכו גם צעקה הזאת אשר בימינו נגזרה גזירה מרה כזאת, אולי יחוס אולי ירחם. **אבל גם עתה צריכין לחזק עצמו להיות כל היום בשמחה על כל הנקודות טובות שנמצאים בנו עדיין**, הקיצותי ועודי עמך. נא בני חביבי, אל תמשיך עליך ח"ו מרה שחורה בחינם, וחלילה לך לזוז ממקומך מחמת זה, שלום לך אל תירא" (עלים לתרופה, מכתב מיום א' חיי שרה תקצ"א).

וכמו כן, כשהתעורר בנו של מוהרנ"ת לקום בחצות הלילה, מחמת ריבוי הרדיפות והבזיונות שעברו אז אנ"ש. כותב לו אביו:

"ועתה בני, **מה מאד החיית את נפשי במה שכתבת שנתעוררת לקום בחצות מחמת הבזיונות שלנו, כך הוא המידה, וכך יפה לנו לשבר לבנו על ידי זה. אך ביותר צריכין להתגבר להתחזק בשמחה ברוב היום ככולו על גודל חסדו יתברך!** אשר זכינו להינצל מלהיות בכלל המתנגדים על נקודת האמת כזה. לולא ה' עזרתה לנו כמעט ח"ו היינו גם כן עמהם. ברוך השם אשר הבדילנו מהם, והאיר לנו האמת לאמתו, כן יהיה ה' עמנו, שנזכה לקיים דבריו הקדושים ולילך בדרכיו הנוראים ועצותיו הקדושות, שהם עצות ה' אשר לעולם יעמודו" (שם, מכתב מיום ה' בראשית תקצ"ה).

סוף דבר הכל נשמע:

עובר הרבה צער על כלל ישראל ועל כל אחד בפרט, ולכן צריך ללמוד מרבינו ומוהרנ"ת איך אין נמשכים אחר הצער, אלא אדרבא מקטינים אותו, ומגדילים את השמחה בה'!

ישראל קדושים!

בי מלכים ימלוכו

בתורה נ"ו כתב רבינו שלכל יהודי יש לו בחינת מלכות, וכל אחד בבחי' מלכות אחרת; יש שרי מאות, שרי חמישים, שרי עשרות ויש השורר בביתו, שגם זה היא בחי' מלכות.

והנה ה'מלכות' כאן פירושה השפעה, יש אחד שיש לו השפעה על אלף איש ויש אחד שהשפעתו היא על מאה וכן הלאה. ולהלן כתב רבינו שהמלכות הזאת היא באתגליא ובאתכסיא, שאמנם הוא שר האלף אבל זה באתכסיא.

וצריך לדעת שהיות שלכל אחד יש מלכות, ובדרך המלך הוא שמחלק את מלכותו לכל אחד מבניו, אחד מלך על עיר זו ואחד על עיר אחרת, כי כולם בני מלכים ותפקידם להמשיך את המלכות בכל המקומות.

כמו כן אנו בני מלכים, בניו של מלכו של עולם, ועל כן מחובת כל אחד להמליך את הקב"ה על ענייניו, הן באתגליא והן באתכסיא, וזאת היא המלכות הנכונה, וזהו כבוד אלקים.

ומלוכה זו היא מלוכה נצחית, ועל מלוכה זו כתב רבינו שצריך להתקיים בה "והיתה לה' המלוכה" לא בשביל עצמו, היינו שלא יהיה ח"ו כעבד למלאות תאוותו, או לשם גאוה, ואז לא נשאר ממלכותו כלום, אלא כל הנהגת המלכות היא רק בשביל הקב"ה כמובא בתורה ו' שהוא דואג רק לכבוד אלקים, ואז יש לו בחינת מלכות כראוי, והוא עובר את העולם כמלך.

היסוד להנהגת המלכות היא שמירת הברית

אולם צריך לדעת שהשורש והיסוד שביסוד של הנהגת המלכות היא שמירת הברית, כמו שכתוב מפורש בזהר (ח"א צג ע"ב) "מאן דנטר להאי את קיימא מלכו אתנטרת ליה" [מי ששומר את אות הברית שמורה לו מלכות], וכן: מאן דנטר ברית זכה למלכות (ת"ז תיקון סט צט ע"א) ואם אתה מלך על עצמך אתה יכול להיות מלך על אחרים, אם אתה ממליך את השי"ת על עצמך, על בהמיותך, אז אתה מלך, אתה מלך רק אם אתה עומד בנסיונות הקשים שנצבים ועומדים לפניך כל שכן בעת שהעלמה מתגברת ביותר, אם אתה מושל על עצמך, אז אתה מלך אמתי.

ובאמת עבור זה ירדת לעולם החשוך והנעלם הזה, להמליך כאן את הקב"ה, דבר זה נבצר מהמלאכים ומשרפי מעלה, הנחת רוח הזה שיש להקב"ה כאשר האדם ממליך אותו על יצרו ודמו אין לתאר ואין לשער, והיא מלכות אמיתית, אין גבול למה שמרויחים ע"י המלכה זו, וכלשון הזהר "מלכות אתנטרת ליה", זהו המלכות האמיתית, ואז זוכים למלכות.

המתכת הגזירה ע"י שמירת הברית

מובא בשער הגלגולים שהיו עוד חבורות של תנאים שהיו צריכים לעשות את התיקונים של עשרה הרוגי מלכות, כגון רבינו הקדוש וחבורתו ור' שמעון והחברייא הקדושה, אלא שהם המתיקו זאת ע"י שמירת הברית. כי רבינו היה מוכתר כ'קדוש' וכן רבי שמעון מכונה 'קשת' הברית, ואילו העשרה הרוגי מלכות שהם גם היו קדושי עליון, אבל התיקונים היו צריכים להיעשות בשפיכות דמים ממש, והענין הוא למעלה מהשגתינו אך כן מובא בקבלה.

קללת "עבד עבדים" אצל חם ואצל אליעזר עבד אברהם והנה נח קילל את חם ב"עבד עבדים יהיה לאחיו" (בראשית ט, כה) הוא מידה כנגד מידה, אם אתה אינך מושל על עצמך, אלא אתה עבד לגופך המזוהם השולט עליך הרי אתה עבד ולא מלך. וממילא הקללה היא מידה כנגד מידה, שאכן יהיה עבד עבדים.

יש פסוק (משלי יז, ב) "עבד משכיל ימשול", ובמדרש מובא, מי הוא זה העבד המשכיל, זה אליעזר עבד אברהם, שהוא היה בכלל הקללה של עבד עבדים יהיה לאחיו, והשכיל לקבל על עצמו להיות עבד לאברהם אבינו, ושם הפך מעבד למלך, כמו שכתוב עליו "המושל בכל-אשר לו" (בראשית כה, ב), ולמעשה בתחילה היה בכלל ארור, שנאמר "ארור כנען" (שם ט, כה), ורק כשהגיע ללבן הכניס ה' דיבור בפה לבן שאמר לו "בוא ברוך ה'" (שם כד, לא) ואז הפך מארור לברוך, ועל "המושל בכל אשר לו" מובא במדרש שהיה מושל ביצרו, ועל "זקן ביתו" מובא שזיו איקוניו היה כאברהם.

שמירת הברית הוא החיים האמיתיים

ובאבות דרב נתן מובא על שמונה שחיים לעולם ואחד מהם הוא אליעזר עבד אברהם. וחיים הכוונה על שמירת הברית, כי שמירת הברית הוא החיים האמיתיים

ועל יוסף נאמר "עוד יוסף חי" (שם מה, כו) מכיון שהיה מושלם במידת הקדושה הוא חי עלמין, חי לעולם. כי לכתחילה הקב"ה העלים עיני השבטים הקדושים, וחשבו עליו שהוא פסולת כמו שלאברהם היה ישמעאל וליצחק עשיו, חשבו שליעקב יש פסולת שהוא יוסף, ולכן נמכר לעבד, ולמעשה זכה למלכות גדולה, כי היה מושל ביצרו, ובשעה שאמר 'אני יוסף' ראו הכל איזו מלכות גדולה יש לו, היינו מלכות קדושה של ממשלה ביצרו, שהקב"ה חפץ מאד במלכות כזאת, כמו שנאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ו).

לאסוקי שמעתתא

נערך ע"י הרה"ג ר' משה בהגר"ש בראנדסדארפער שליט"א
ראש כולל בקהילתינו ומו"צ דעדתינו

אליבא דהלכתא

פניני 'הלכה למעשה'



מלאכת מעמר

אחת מל"ט מלאכות היא מלאכת מעמר, והיא שלאחר הקצירה מאספים את כל התבואה הנקצרת ומאלמים אלומים בתוך השדה, כמו כן לאחר הדישה מאספים את כל הגרעינים ומעמידים מהם כרי וגדיש.

שיטה א - מאסף עמרים בשדה

רוב הראשונים פירשו שחיוב מלאכת מעמר היא על מי שמאסף חפצים בתוך השדה, כפי שמבואר בגמרא שבת (צו.) לשיטת אחת שהמקושש עצים במדבר נתחייב משום מלאכת מעמר משום שאסף עצים מן השדה. וכך כתב הרשב"א (ביצה לג:) דמעמר הוא המאסף ביער ומלקט השבלים מן הקמה הנופלת. כן הוא גם לשון הראב"ד (בהשגות ביצה י:) כי הקיבוץ שהיו אוספים יחד ומוליכים אותם למקום שהבהמות אוכלות יש בזה משום מעמר, וכן פירשו רש"י ורבינו חננאל (שבת עד: ד"ה חייב י"א) שהאוסף כמה קנים ביחד מן השדה חייב משום מעמר (וכ"מ בתוס' ביצה לא. ד"ה מן הקרפף ור"ן שם יז.).

לשיטתם אין טעם החיוב על מלאכת מעמר משום שמתקן איזה חפץ, שאין האסיפה תיקון בגוף הזרעים, והחיוב הוא משום שעושה חלק ממלאכת השדה. וכעין מלאכת 'שתי בתי נירין' שאין המלאכה משום עצם השחלת חוט בחור, דהמשחיל חוט במחט ובמנעלים אינו בכלל מלאכה זו, אלא עיקר המלאכה הוא משום שהיא תיקון להתחלת מלאכת אריגה, והתיקון יהיה רק לאחר האריגה ולא בעצם ההשחלה לתוך הניר. ואף במעמר הגם שאין בו שום תיקון, כיון שהוא המשך ממלאכת קצירה והכנה לדישה הרי זה מלאכה.

שיטה ב - קושר עמרים בשדה

אמנם שיטת מהר"ח אור זרוע (שו"ת סימן ריד) שאין חיוב מעמר אלא אם קשרם לאגודה אחת, וטעמו שאינו קרוי עומר אלא לאחר שנקשרו יחד, ואילו שבלים המקובצים יחד ולא נקשרו אינו נקרא עומר. ולשיטתו נראה דחיוב מלאכת מעמר הוא משום תיקון, שהאסיפה והקשירה שומרת אותם שלא יתפזרו ויאבדו.

נפק"מ אם מקבץ קסמים להדליקם

והנה המהר"ח אור זרוע לשיטתו כתב שם דלא שייך עימור רק בשבלים שמקבצם כדי שיהיו ביחד וקושרם ביחד כדי שלא יפזרם הרוח, ושלא ידרסו ברגלי אדם ובהמה כשהם מפוזרים, דהשבלים נאבדים בקל כשמפוזר כל שבולת בפני עצמה, אבל המקבץ קסמין שבחצר כדי להדליקם לאלתר משום שטורח לו להדליק כל קיסם או לזרוק כל קיסם לבדו למדורה, ולא בשביל תיקון הקסמין ושמירתם אין זה מעמר. ע"כ.

אמנם לשיטת שאר הראשונים שמלאכת מעמר היא עצם האסיפה יש חיוב מעמר גם למי שמקבץ קסמים כדי שיוכל להדליקם ביחד, וכך כתב המאירי (שבת קנ.) שאם היתה כוונתו בלקיטת העצים לשרפן או באסיפת העשבים לגדשן ולהאכילן לבהמתו נקרא מעמר, וכן היא דעת הב"ח והמהרש"ל (מובא במשנ"ב סי' תקא סקי"ב) אלא שאם מדליקם תיכף לאחר האסיפה בלי שהייה כלל כתבו שאינו אסור אלא מדרבנן, שאין זה מלאכת שדה. וכן כתב החיד"א בשו"ת רב פעלים (סי' יט) שיש איסור מעמר גם בשביל לאכול תיכף. [וזהו דלא כהמשנה ברורה (בשעה"צ שם סקי"ד) שכתב שאם מגבב עצים להדליקם תיכף אין בזה משום מעמר].

עוד נפק"מ במעמר בחצר

עוד נפקא מינה יש, דלשיטת רוב הראשונים אין מלאכת מעמר רק במקבץ בשדה או ביער שהרי עיקר המלאכה היא משום היותו מלאכת שדה, וכן כתבו התוספות (שם) והרשב"א (שם) דהמגבב עצים מן החצר אין בזה משום מעמר, ואילו לשיטת מהר"ח אור זרוע יש חיוב מעמר גם בחצר אנה ואנה.

הרמב"ם מחמיר כב' שיטות הנ"ל

הרמב"ם מביא שני האופנים הנ"ל של מעמר; בפירוש המשניות (שבת פ"ז מ"ב) כותב: מעמר הוא הגודש עומרי הקציר זה על זה, והיא כשיטת רוב הראשונים הנ"ל שחיוב מעמר היא על עצם האסיפה. ובספרו (שבת פ"ח ה"ו פכ"א ה"י"א) כותב: המדבק פירות עד שיעשו גוף אחד חייב משום מעמר, ובספר אוהל מועד (דרך ד נתיב ו) כתב דלשיטת הרמב"ם יש חיוב מעמר במדבק פירות גם בבית. והיא כשיטת המהר"ח אור זרוע שחיוב מעמר היא משום שמחברם ביחד.

ולמעשה פסק המשנה ברורה (סי' שמ ס"ק לח) כשיטה זו. וכפי שהסביר החיי אדם (נשמ"א כלל יג אות א) שאם מאסף פירות בלי חיבור אינו אסור אלא במקום גידולם. ואם מקבץ דבילה ועושה ממנו עיגול או שמנקב תאנים ומכניסם לתוך חבל ומתקבצים לגוף אחד חייבים גם שלא במקום גידולם שאז החיוב היא משום מתקן, שעל ידי התחברותם נשמרים ביותר. ובמשנה ברורה (שם) ביאר עוד שקיבוץ דבילה הדרך לעשות בבית כבשדה.

נביא כמה דוגמאות משני האופנים הנ"ל ששייך בהם מעמר;

אסיפה במקום גידול

נפסק בשולחן ערוך (סימן שמ ס"ט) שאסור לקבץ מלח ממקום שמייבשים המלח בחוף הים שדומה למעמר. ואף שאין זה גידולי קרקע אסור מדרבנן כיון ששם היא מקום גידולו.

בירושלמי (פ"ז ה"ב) מובא שהשושנת צימוקים כדי לייבשם בחמה היא תולדה של מעמר, כיון שעושים כן דרך אסיפה בשדה.

באור זרוע (סימן נז) הביא בשם ספר יראים (סימן רעד) שאסור לאסוף ביצים ביחד מלולים של תרנגולים משום מעמר, כיון ששם היא מקום גידולם.

והיעב"ץ בספרו מור וקציעה (סי' שמ) כתב שהמאסף ומסדר אותיות של דפוס יש בזה משום מעמר. וכן כתב בתפארת ישראל (כלכלת השבת מלאכת כותב). ואם כן לשיטתם אסור לאסף צעצועים במפעל העבודה משום מעמר, והוא חידוש גדול דבפשטות אין איסור מעמר רק במאסף ממקום גידול הטבעי. ולכן אין איסור לקבץ סלט פירות ולערוך עיצוב פירות שאין זה מקום גידול כלל (אך בעיצוב פירות יש להיזהר מאיסור בורר ובונה).

איסוף פירות שנתפזרו

אמנם אף שכאמור אין איסור לאסוף רק במקום גידולם, נפסק בשולחן ערוך (סימן שלה ס"ה) שאם נתפזרו פירות בחצר אסור ללקטם ולהניחם לתוך סל וקופה משום שהוא דרך חול. ומבואר ברמב"ם (שם) הטעם שחוששים שמא יכבשם בידו בתוך הקופה ויבא לידי עימור. ולשיטתו אין איסור רק בפירות שהדרך לכבשם כאחד דזה אסור גם שלא במקום גידול.

אכן מסתימת השולחן ערוך ושאר פוסקים משמע שהאיסור שייך בכל הפירות, וכן כתב באגלי טל (סק"י) דכיון שנתפזרו בתוך החצר ונתנם בסל וקופה שהם כלי שדה נראה כמעמר. והחיי אדם (כלל יג דין א) כתב דהאיסור היא משום טירחא יתירה.

ולכאורה היה נראה שהאיסור היא רק בחצר ולא בבית, שהפירות כשבאו מן השדה היו שוהים בחצר קודם שנכנסו לבית, ושם היו מתעסקים עם הפירות עד שהכניסום לתוך הבית, והיה בזה עסק גדול (עי' בסי' תקא ס"ג וסי' תקכא ס"א וסי' תקלח ס"ב), אבל אם נתפזרו פירות ברצפת הבית אין בזה עובדא דחול. אמנם במשנה ברורה (סי' שט ס"ק יא) משמע שגם פירות שנתפזרו בבית אסור ללקטם ולהניחם לתוך סל וקופה, ואפילו לתוך חיקו וכסותו משום טירחא (יעו' בביה"ל סי' שלה שם). ובכל אופן נראה שמותר לטאטא הפירות ולקחת ממה שמקובץ ביחד.

וכתב באליה רבה (סק"ה) שבשמחת תורה נוהגים לפזר פירות והבנים מלקטים ונותנים לסלים ולקופות, כיון שמשום שמחה עושים כן, לא הקפידו. ע"כ. ואפשר ששם אין כוונת הילדים לאסוף המפוזרים ביחד רק לתפוס כל מה שבא לידם.

לחבר כמות של פירות וצמחים

כאמור כתבו הפוסקים שאסור לדבק עיגולי דבילה אפילו בבית משום מעמר. ובכף החיים (שם סק"פ) הוסיף שכמו כן אסור לחרוז מרגליות טבעיים לתוך שרשרת משום מעמר.

הגר"ח נאה ז"ל בספרו בדי השולחן (סימן קמו ס"ק מט) אוסר לקבץ כמה מיני פרחים ולאגוד אותם כעציץ משום מעמר. אמנם האגרות משה (או"ח ח"ד סו"ס עג) כתב דקיבוץ פרחים אינו נחשב מעמר שאינו מקבץ ערימת פרחים מפוזרים, רק מעמיד פרחים ממינים שונים שיתאימו זה לזה. - וכמו כן נראה שאין איסור רק כשרוצה לקבצם ביחד לשמירה או לנוי על כל פנים, אבל אין איסור לאגוד לולב ומיניו ביום טוב שאין כוונתם לאגדם רק לצורך מצוה (עי' אג"ט סק"ד).

והנה במנחת חינוך (מצוה לב אות ד) תמה למה לא יהא אסור לדבק שני חתיכות לחם ביחד על השולחן משום מעמר, ולדבריו יהא אסור לתחוב קיסם כדי לחבר הלחם שיהא שלם. ויש להוסיף דאם כן יהא אסור גם לקשור שני בגדים ביחד משום מעמר. וצריך לומר שאין איסור רק באופן שיש לזה שייכות למעמר שבשדה, שמדביק פירות בבית כדוגמת מה שעושה הפירותיו שבשדה, אבל דבר שהוא רחוק מאוד מהשדה, כמו לחם שכבר נשתנה הרבה מהשדה לא שייך בו מעמר כלל (עי' במשנ"ב סי' שמ סקל"ח וערוה"ש ס"ג).

מנהג השידוכים

בספר מטעמים (ערך חתן וכלה אות ס) מובא שנוהגים בכלל ישראל לגמור שידוכים באמצעות שדכן כמו שהיה אצל יצחק אבינו, שהשידוך נעשה על ידי אליעזר עבד אברהם, לא כמנהג הגוים שהבחור והבתולה נפגשים ומוצאים זה את זו מעצמם, וגם התקשרות השידוכים בין ישראל להקב"ה היה על ידי סרסור משה רבנו ע"ה.

ומתאמרא משמו של הגאון **הרבי רבי העשיל מקראקא** ז"ל שאמר בדרך צחות, שלכאורה ישנו סתירה בין הפסוקים, במשלי (יח כב) כתוב 'מצא אשה מצא טוב' ואילו בקהלת (ז כו) כתוב 'ומוצא אני מר ממות את האשה'. ואמר שההבדל הוא דכאשר 'מצא אשה' באקראי על ידי שדכן אז 'מצא טוב', אבל כאשר 'מוצא אני' בעצמי בלי שדכן אז 'מר ממות'. ומובא בשם **הסטייפלער** שבחור שרוצה שידוך משום שנמשך אליה, הוא בכלל 'בהמה גסה נקנית במשיכה'.

מובא בשם **המעיל צדקה** שאמר שנהגו בדורות הראשונים שלא היו שדכנים כי אם תלמידי חכמים (הנהגות צדיקים אות כח). ומזה היה פרנסת **המהרי"ל** אבי רבני אשכנז, כפי שכתוב במנהגי מהרי"ל (הלכות חנוכה אות א): מחיית הרב לגופו הרוב היה שכר שדכנות שהיה כותב ושולח מכתב ידו בכל המדינה לזווג בתולות ונערים כי כל הארץ היו מקשיבים לו. ע"כ.

אנו מאמינים בני מאמינים שקודם יצירת הולד כבר הוכרז בשמים בת פלוני לפלוני והזיווגים הם הכל מן השמים, אלא שצריכים אמצעי לסבב הסיבות כדי לפגשם זה לזה. וכתב **הרוקח בספרו סודי רזיא** (עמו' ד) שההחלטות שלוקחים בשעת שידוך נעשה על ידי מלאכים, וזה לשונו: פעמים מבקש אדם אשה וממאנים דע שמלאך מסית אותו למאן, ופעמים אומרים בעל כרחם נתן לי כי מלאך הסיתם, והמלאך הסיתם אצל יצחק שאמרו 'הנה רבקה לפניך קח ולך' ואמרה 'אלך' בעל כרחם. ע"כ. **ובספר יהל אור** (פר' פקודי לג.) מובא בשם **הגר"א** שאמר ששוא הוא עסק בני אדם בענין הזיווג שהכל הוא מאת ה'.

אמנם אף על פי כן צריכים ההורים לעשות מאמץ לקדם שידוכים לבניהם ובנותיהם, ואי אפשר להיפטר ולומר הכל נעשה מאת ה', כפי שכתב **הפלא יועץ** (ערך זיווג) בזה הלשון: הן אמת כי מה' אשה לאיש וארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, מכל מקום יש ג' מיני גזירות, יש אחד שגוזרים עליו שתבוא אליו טובה ולא תאונה אליו רעה, ואז תבוא לו הטובה על כרחו. ויש שגוזרים עליו גזירה רעה ונכתב ונחתם, ואז אין מציל. ויש שגוזרים עליו שיבוא לו כפי בקשתו וכפי השתדלותו, ואי לזאת למיחש בעי שמא הוא מכת שלישית וכל אשר בכוחו לעשות יעשה. ע"כ.

הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א (י"ט)

מלחמת הקדושה מול כוחות הטומאה

בתקופת חייו האחרונה נלחם בעל התניא בכל כוחו בנפוליון ובשלטונו. במלחמה זו ראה בעל התניא חזות הכול, הוא נלחם נגדו לא רק מבחינה רוחנית אלא אף נקט בפעולות גשמיות על מנת לסייע לרוסים. הוא היה מעביר להם ידיעות חשובות על מקום חנייתם של הצבא הצרפתי ועל אופן מלחמתם, ומייעץ לצאר הרוסי אלו תכסיסי מלחמה לנקוט נגדם. הוא הגדיל לעשות כאשר 'שתל' את אחד מחסידיו המובהקים ה"ה רבי משה מייזליש, במעוז הצרפתים לָרֶגֶל אצלם לטובת רוסיה!

לאחר ראש השנה שנת תקע"ג שלח בעל התניא מכתב סודי לרבי משה מייזליש, בו כתב: "ביום א' דראש השנה קודם מוסף הראו לי, אם ינצח (נפוליון) באנפארטא יורבה העושר ויורם קרן ישראל, אבל יתפרדו ויתרחקו ליבם של ישראל מאביהם שבשמים. ואם ינצח אדוננו אלכסנדר (הצאר הרוסי), אם כי ירבה העוני ויושפל קרן ישראל, אבל יתקשרו ויתחברו ויתעקדו ליבם של ישראל לאביהם שבשמים". במכתב זה רומז בעל התניא שהסתלקותו מן העולם כרוכה במאבק איתנים זה, וכותב: "וזה לך האות, שבקרב הימים יוקח מחמד עיניכם ויתחילו ליקח לאנשי חיל מאחינו בני ישראל". הלא היא גזירת הפונקטין הנוראה.

רבינו משתדל לבטל את הפונקטין

אותה גזירת ה'פונקטין' איומה ונוראה, שרבינו התאמץ כל כך לביטולה ואמר כמה תורות על כך ואף עסק בריקודין והמחאת כף כדי להמתיק את הדינים, כפי המתואר באריכות בספריו הק' ליקוטי מוהר"ן שיחות הר"ן ובחיי מוהר"ן (שיחות וסיפורים שהיה אצל כל תורה אות א' ובאות ו' ועוד):

"התורה בחצוצרות (סימן ה) אמר בראש השנה פה ברסלב שנת תקס"ג. וראש השנה חל אז ביום שני ושלישי. והוא היה ראש השנה הראשון לישיבתו פה ולהתקרבותי אליו. ואז נשמע בעולם הגזירות שרצו לגזור בעולם אשר יצאו בימינו בעוונותינו הרבים היינו ליקח את בני ישראל לחייל רחמנא ליצלן מעתה. כי אלו הגזרות התחילו לצמוח בימי מלכות פולין קודם שכבש הקיר"ה [הקיסר ירום הודו] מרוסיא את מדינתנו, ואחר כך בתחילת כבישתו את מדינתנו נשקט הדבר קצת, ואחר כך חזר ונתעורר שנשמע בעולם שרוצין לגזור כמה גזירות שקורין פונקטין. ואז אמר רבינו זכרונו לברכה התורה בחצוצרות".

"ובאותה השנה עסק הרבה מאד בענין הפונקטין, והצטער עליהם הרבה מאד, ואמר כי לא דבר רק הוא, והקפיד מאוד על האומרים שבודאי לא יתקיימו הפונקטין, כי איך אפשר שהשם יתברך יעשה חס ושלום זאת לישראל. והוא ז"ל אמר כמה פעמים שהוא שטות. ועוד דיבר מזה הרבה שצריכין להתפחד מאוד מאלו הגזירות הנשמעים רחמנא לצלן, ושלא להחזיק אותם לדבר קל, רק צריכין להעתיר ולהתפלל ולצעוק ולהתחנן הרבה הרבה לפני השם יתברך, אולי ייעתר ה' שנזכה לבטלם, ועיין בהשיחה השייכה להתורה (מט) 'לשמש שם אהל בהם', שם מבואר עוד, כמה וכמה היה מתייגע אז בעתים הללו על אודות הפונקטין שנשמעו אז, והן הן הגזרות שיצאו בימינו בעוונותינו הרבים שש עשרה שנה אחר הסתלקותו, ובזכות תפלתו נתעכבו עד הנה".

מפלתו של נפוליון

באותו ראש השנה של שנת תקע"ג הרבה בעל התניא בתפילה ובכייה, באמרו שהוא רואה שנפוליון הולך לכבוש את כל רוסיה, כפי שאכן היה בתחילה. אולם במהלך אותו ראש השנה התבשר בעל התניא שמיד לאחר ניצחונו זה תחל תבוסתו הסופית, והוא יפול "בנפילה שאין למטה ממנה".

מפלתו של נפוליון החלה כאשר החורף הרוסי הקפוא כיסה את כל הארץ, וחייליו לא היו ערוכים למזג אוויר קשה כל כך. באותו חורף הובס נפוליון ונאלץ לסגת בחזרה לצרפת, באבדו את רוב אנשיו. מפלתו ברוסיה הביאה בסופו של דבר לידי תבוסתו הסופית.

בעל התניא ניצח אמנם את נפוליון, אולם הוא עצמו שילם על כך בחייו. נפוליון שהתנהל בכוחות הטומאה (ואף יש אומרים שהיה מכשף) ידע שבעל התניא הוא זה שמנהל נגדו את המלחמה הרוחנית, והחל לרדוף אחריו בחמת זעם. הוא פנה חיש לעבר 'לאדי' עירו של בעל התניא במטרה ללכדו, כאשר ראה זאת בעל התניא ברוח קדשו התבטא בכאב: "טוב לי מות מחיים תחתיו ואל אראה ברעת עמי", ומיהר להימלט כאשר אליו מצטרפים בני משפחתו וקבוצת חסידים גדולה. פלוגת חיילים נשלחה גם מטעם השלטון הרוסי מטעמי הכרת הטוב, כדי לָבַטֵּחַ את מסע בריחתו.

לפני המנוסה החפוזה ביקש בעל התניא ליטול עמהם כל כלי וחפץ, ולו הקטן ביותר, ששייך אליו כולל את עמוד התפילה, המרצפות והטיח. במהלך המנוסה הרגיש בעל התניא שנשכחו אי אלו חפצים בביתו, ביקש אפוא מאנשי הצבא לרתום עגלה לסוסים מהירים וילוותהו לביתו לחפש את החפצים שנותרו. שכן אם יגיע לידי נפוליון כלי או חפץ שלו, יוכל להזיקו. כאשר הגיעו לבית מצאו בעליית הגג זוג נעליים ישנות ועוד כמה כלים ישנים, ביקש בעל התניא לשרוף את הבית על תכולתו, והספיקו להימלט זמן קצר לפני שנפוליון הגיע למקום והחל לחפש בקדחתנות חפץ או כלי שיוכל להציל מתוך האש. משלא מצא ביקש להכריז בעיר, שמי שיביא אליו חפץ של בעל התניא ישלם לו על כך סכומים גדולים. והפלא היה, שכל מקום שהיו בו חפצים של בעל התניא נשרף ולא נשאר מהם זכר. משנוכח נפוליון בכך השתולל מזעם.

נפוליון המשיך במסע הרדיפה בעקבותיו של בעל התניא. אך להוותו, בכל מקום בו הגיע, נודע לו שבעל התניא עזב זה עתה את המקום... כך התנהלו הדברים חודשים ארוכים ומייגעים עד ליום ח' טבת תקע"ג, כשבעל התניא ופמלייתו הגיעו לעיירה אוקראינית קטנה בשם 'פייענא', כאן עצר בעל התניא למנוחה ואף קבע בה את משכנו.

המשך מעמוד א'

והלא כך לימד אותנו רבינו הקדוש (שיחות הר"ן, מג): "יש בני אדם שיש להם יסורים גדולים ונוראים רחמנא ליצלן, ואי אפשר להם לספר מה שבליבם, והם היו רוצים לספר אך אין להם בפני מי לספר ולהשיח עמו את כל אשר עם לבבם, והם הולכים מלאים יסורים ודאגות. **וכשבא אדם עם פנים שוחקות יכול להחיות אותם ממש, ולהחיות אדם אינו דבר ריק, כי הוא דבר גדול מאד**, וכמו שמובא בגמרא (תענית כב.) מהני תרי בדחי שזכו למה שזכו על ידי זה שהיו משמחים בני אדם".

נפקח עינינו סביבנו ונגמול חסד עם זולתנו בכל יכולתנו, לא יעבור עלינו יום מבלי שניתן את הדעת למי ביכלתנו להחיות, במילה טובה במאור פנים או בשאר אופנים, והיא שתפתח פתח לכלי הדיבור שלנו, למען נוכל לשפוך שיחנו לפני ה' שהיא תקוות חיינו לעד.

ברכת מזל טוב
להה"ר **אברהם זאנווזיל גרטנר** הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיוכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להה"ר **נחמן לוינזון** הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיוכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להה"ר **ישראל מנחם מנדל דוכמן** הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיוכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להה"ר **שמעון ברא"י אנשין** הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיוכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **נחמן זוסמר שליט"א**
לרגל נישואי בנו הה"ר **נתן שמעון** הי"ו
עב"נ בת הה"ח ר' **מיכאל שוב** שליט"א
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **מרדכי וזרטהייזר** שליט"א
לרגל נישואי בנו הה"ר **יעקב** הי"ו
עב"נ בשעטו"ט
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **פישל וולס** שליט"א
לרגל אירוסי בתו
עב"נ הבה"ח **דוד** נ"י
בהה"ח ר' **גדליה שפירא** שליט"א
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **מאיר מנדליאל** שליט"א
לרגל אירוסי בנו הבה"ח **אברהם** נ"י עב"נ
בת הה"ח ר' **שלמה צבי דיוויטש** שליט"א
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **נחמן גוידיץ** שליט"א
לרגל אירוסי בנו
הבה"ח **שמואל מרדכי** נ"י
עב"נ בת הה"ח ר' **אברהם מן** שליט"א
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להה"ח ר' **שלמה האשט** שליט"א
לרגל אירוסי בתו
עב"נ הבה"ח **חיים** נ"י
בהה"ח ר' **צבי הירש קניג** שליט"א
יה"ר שיוכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א

רבי נחמן טולטשינער (מ"ט)

"ולא בזה את תפילתם תכת"ב זאת"

סיפר ר' יודל חתנו (בהר"ר יצחק בער, תלמיד מוהרנ"ת, שנשא את בתו של רנ"ט מזיוג ראשון) שאמרו אנ"ש בשבחו של חותנו ר' נחמן, שזה שהתפלל בראש השנה בהתלהבות ובהשתפכות הנפש כזו, היה משום שכל ספרי ה'ליקוטי הלכות' היו חדורים במוחו ודעתו, ובלשונם אמרו: כאשר ר' נחמן מתפלל שומעים את ה'ליקוטי הלכות' מתוך גרונו (שיש"ק ח"ג סי' רע"ו).

לאו בכל יומא מתרחש

היות שר' נחמן היה מתפלל בראש השנה כשליח ציבור לפני העמוד בהתלהבות גדולה ובהשתפכות הנפש עד למאוד, לכן בפטירתו דיברו אנ"ש בין עצמם בצער גדול, והיו מתגעגעים אחר תפילתו הנעימה, ואמרו: "תפילה כזו שוב לא ישמע עוד עד ביאת הגואל (שיש"ק ח"ג סי' רע"ד).

אחר שהארכנו בסיפור תולדותיו וימי חייו של רבי נחמן טולטשינער, אמרנו להעתיק אמרי קודש משיחותיו אשר הם מפוזרים בספרי אנ"ש, ובפרט בספרי בנו רבי אברהם זיע"א.

גודל חובת ותועלת לימוד ספרי מוהרנ"ת

רבי אברהם מוסר בשם אביו, דבר נפלא בענין גודל נחיצות ותועלת הלימוד בספרי מוהרנ"ת, וזה לשונו:

"שמעתי מאבי הכ"מ שיש לעסוק בספרי מוהרנ"ת ז"ל יותר מבספרי אדמו"ר זצ"ל בעצמו! כי בימינו אלה שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר בגוף ונפש, צריך להיות עיקר הלימוד בספרי מוהרנ"ת ז"ל, על אשר על ידו היה ביכולת אדמו"ר זצ"ל להוריד את דבריו הנוראים ולעורר ולחזק בהם גם אנשים מגושמים ומונחים בעומק השאול תחתיות כמונו.

גם, כי באמת כל דברי מוהרנ"ת ז"ל מראש ועד סוף, הכל מאדמו"ר זצ"ל מעצמו. הן באתגליא, כאשר שמעתי מאבי הכ"מ ששמע מפיו הקדוש שאמר פעם אחת בזה הלשון: מיום שנתקרבתי לאדמו"ר זצ"ל, לא מבעיא דיבור של תורה איני יכול לומר רק המושרש בדבריו הקדושים (הן הכתובים, והן הבלתי כתובים, כי אדמו"ר זצ"ל הירבה לדבר ולשיח עמו גם כמה וכמה דיבורים ושיחות שלא הביא אותם על הכתב) רק אפילו דברי צחות (בעסקי חול) איני יכול לומר רק המושרש בדברי אדמו"ר זצ"ל. והן באתכסיא" (כוכבי אור, הקדמה, בהערה).

לימוד ספרי רבינו ז"ל - חובת כל אנ"ש

כשדיבר פעם מגודל מעלת לימוד ספרי רבינו, נענה ואמר: אם אנו לא נלמד בספרי רבינו, אם כן מי ילמד את ספריו? אז מיר וועלן נישט לערנען דעם רבינ'ס ספר, וועט לערנען דעם רבינ'ס ספר ?! (שיש"ק ח"ג סי' רצ"ב).

עלינו נפל חובת היום

אמר: הרי ענין רבינו ז"ל הוא כמו 'מת מצוה' שאין לו קרובים לטפל בו, כי מחמת שבני העולם הם רחוקים ממנו ואין להם שום השגה בגדולת רבינו ז"ל ובדרכו הקדושה, לכן אינם עוסקים בה. ואולם אנו שכבר כן זכינו ונתקרבנו אליו, הרי שמחויבים אנו להתעסק בזה כראוי בכל לב ונפש (שיש"ק ח"ג סי' רס"א).

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמי' שוארטין שליט"א
בעמח"ס "אוצרות עלים לתרופה".